

УДК 633.11:631.5:581.1.04

Гутянський Р.А., Кузьменко Н.В., Шелякіна Т.А.

Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН, Україна

e-mail: rammale@ukr.net

ВМІСТ БІЛКА В ЗЕРНІ ПІЗНІХ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗЕРНОБОБОВОГО ПОПЕРЕДНИКА, ГЕРБІЦИДУ ТА РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН

Сьогодні в структурі посівних площ збільшилась частка пізніх посівів пшениці озимої, особливо після попередника соя. Виходячи з цього, вивчення особливостей формування вмісту білка в зерні пізніх посівів пшениці м'якої озимої залежно від зернобобового попередника, гербіциду та регулятора росту рослин є доволі актуальним і важливим завданням.

Дослід проводили в ґрунтово-кліматичних умовах Харківської області в 2016–2018 рр. Ґрунт – чорнозем типовий важкосуглинковий. Попередники – горох, нут і соя. Основне удобрення не застосовували. Сівбу проводили одночасно після всіх попередників у другій-третьій декаді жовтня. Висівали непротруєне насіння пшениці м'якої озимої сорту 'Мулан'. Догляд за посівом складався з ранньовесняного підживлення посіву аміачною селітрою. Інсектициди та фунгіциди не застосовували. Післясходовий протидводольний гербіцид системної дії Гранстар Голд 75 (30 г/га) застосовували окремо та в баковому поєднанні з регулятором росту рослин Вермийодіс (6,0 л/га) у фазах кущіння, трубкування та прапорцевого листка в культурі з додаванням, в обох випадках, ПАР Тренд 90 (0,2 л/га). Розмір облікової ділянки – 36 м², повторність – триразова. Облік урожаю здійснювали шляхом обмолоту рослин у повній стиглості зерна комбайном «Сампо–130». Лабораторні аналізи з визначення вмісту білка в зерні культури проводили в лабораторії генетики, біотехнології та якості Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН.

Встановлено, що за одночасного екстремально пізнього строку сівби пшениці м'якої озимої після всіх зернобобових попередників найбільший рівень урожайності в контролі (з бур'янами, без пестицидів) сформувався після попередника соя, де було виявлено найменший рівень забур'яненості. Так, у середньому за три роки досліджень, рівень урожайності пшениці м'якої озимої в контролі після попередників горох і нут був меншим відповідно на 0,40 т/га і 0,31 т/га, порівняно з попередником соя. Водночас така різниця в урожайності культури після цих попередників майже не вплинула на вміст білка в зерні, яке виростили в зазначених контрольних варіантах. Зокрема середній вміст білка в зерні пшениці м'якої озимої в контролі після попередників горох, нут і соя становив відповідно 10,6; 10,4 і 10,7 %. Хоча різниця між вмістом білка в зерні культури, вирощеному після попередників нут і соя, була статистично доказовою ($HP_{05} = 0,2 \%$).

Виявлено, що застосування післясходового протидводольного гербіциду Гранстар Голд 75 окремо та в баковому поєднанні з регулятором росту рослин Вермийодіс, сприяло зростанню вмісту білка в зерні пшениці м'якої озимої. Так, порівняно з контролем, на всіх варіантах із внесенням цих препаратів відбулось збільшення вмісту білка в зерні культури, яке на фоні попередників горох, нут і соя становило відповідно 0,3–0,4 %; 0,4–0,8 % і 0,1–0,6 %. Здебільшого зазначене збільшення вмісту білка в зерні культури було статистично доказовим, особливо на фоні попередника нут.

Встановлено, що за комплексного застосування гербіциду Гранстар Голд 75 з регулятором росту рослин Вермийодіс у фазі кушіння пшениці м'якої озимої на фоні попередника нут сформувалась доказово найбільша надбавка врожайності (0,64 т/га) та вмісту білка в зерні (0,8 %), порівняно з контролем.

УДК 631.51; 631.8

Діденко Н.О.¹, Коновалова В.М.²

¹ Інститут водних проблем і меліорації НААН, Україна

² Асканійська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошуваного землеробства НААН, Україна
e-mail: 9449308nd@gmail.com

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ*

**Дослідження виконано у рамках спільного українсько-американського проекту "Вплив сталого управління сільським господарством на якість ґрунтів та продуктивність сільськогосподарських культур" за підтримки ФЦДР США та МОН України.*

З огляду на зміни клімату, що фіксуються на території України, постає необхідність у переході на нові більш адаптовані, економічно обґрунтовані та ощадні технології, що дозволять зберегти і покращити природні ресурси, підвищити продуктивність сільськогосподарських культур. Набувають особливої актуальності дослідження щодо комплексного підходу в управлінні землеробством в умовах змін клімату на основі впровадження нульових технологій обробітку ґрунту, обробки посівів (використання саліцилової кислоти) з ціллю адаптації рослин до посухи, що забезпечить збереження родючості ґрунтів, ефективне використання поживних речовин, підвищить продуктивність сільськогосподарських культур.

Дослід було закладено на полях Асканійської дослідної станції (Асканійська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошуваного землеробства НААН, с. Тавричанка Каховського району Херсонської області) на площі 11,2 га. Використано дуже скоростиглий сорт сої 'Діона'.